Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

27. června 2018 *

„Řízení o předběžné otázce – Občanství Unie – Článek 21 odst. 1 SFEU – Směrnice 2004/38/ES – Právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – Právo pobytu státního příslušníka třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem – Vstup tohoto rodinného příslušníka na území dotyčného členského státu po návratu občana Unie do tohoto členského státu“

Ve věci C-230/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast, Dánsko) ze dne 21. dubna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 2. května 2017, v řízení

Erdem Deha Altiner,

Isabel Hanna Ravn

proti

Udlændingestyrelsen,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby a M. Vilaras (zpravodaj), soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. března 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za E. Deha Altinera a I. H. Ravn, E. O. R. Khawajou, advokat,

– za dánskou vládu M. S. Wolff, jakož i J. Nymann-Lindegrenem a C. Thorningem, jako zmocněnci, ve spolupráci s R. Holdgaardem, advokat,

– za belgickou vládu C. Pochet, L. Van den Broeck a M. Jacobs, jako zmocněnkyněmi,

– za Irsko A. Joycem a L. Williams, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: dánština.

– za norskou vládu I. S. Jansen, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s K. B. Moenem, advokat,

– za Evropskou komisi E. Montaguti a M. Wilderspinem, jako zmocněnci, ve spolupráci s H. Peytzem, advokat,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 21 SFEU, jakož i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46 a oprava Úř. věst. 2011, L 327, s. 70).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Erdemem Deha Altinerem [dále jen „E. D. Altiner“] a Isabelou Hannou Ravn na jedné straně a Udlændingestyrelsen (přistěhovalecký úřad, Dánsko) na druhé straně ve věci rozhodnutí Udlændingestyrelsen přijatého dne 3. června 2016 (dále jen „rozhodnutí ze dne 3. června 2016“), kterým bylo potvrzeno předcházející rozhodnutí Statsforvaltningen (oblastní orgán státní správy, Dánsko), jímž byla zamítnuta žádost E. D. Altinera o udělení povolení k pobytu v Dánsku jakožto rodinného příslušníka I. H. Ravn, občanky Unie.

Právní rámec

Směrnice 2004/38

3 Článek 1 směrnice 2004/38, nadepsaný „Předmět“, uvádí:

„Tato směrnice stanoví:

a) podmínky výkonu práva volného pohybu a pobytu na území členských států občany Unie a jejich rodinnými příslušníky;

[…]“

4 Pod nadpisem „Definice“ článek 2 uvedené směrnice uvádí:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

1. ‚občanem Unie‘ osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu;

2. ‚rodinným příslušníkem‘:
   a) manžel nebo manželka;

   […]
   c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky […];

[…]

3. ‚hostitelským členským státem' členský stát, do něhož se občan Unie stěhuje za účelem výkonu svého práva volného pohybu a pobytu."

5 Článek 3 téže směrnice, nadepsaný „Oprávněné osoby", v odstavci 1 stanoví:

„Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují."

6 Článek 7 odst. 1 a 2 směrnice 2004/38 zní následovně:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo

b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; nebo

c)

– jsou zapsáni u soukromého či veřejného subjektu, akreditovaného nebo financovaného hostitelským členským státem v souladu s jeho právními předpisy nebo správní praxí z prvotního důvodu studia, včetně odborné přípravy, a

– jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, a prohlášením nebo jiným podobným prostředkem podle své volby ujistí příslušný vnitrostátní orgán, že mají dostatečné prostředky pro sebe a své rodinné příslušníky, aby se po dobu jejich pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu; nebo

d) jsou rodinnými příslušníky doprovázejícími nebo následujícími občana Unie, který splňuje podmínky uvedené v písmenech a), b) nebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odstavci 1 se vztahuje rovněž na rodinné příslušníky doprovázející nebo následující v hostitelském členském státě občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, za předpokladu, že tento občan Unie splňuje podmínky stanovené v odst. 1 písm. a), b) nebo c)."

Dánské právo

7 Podle článku 13 bekendtgørelse nr. 474 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler (vyhláška č. 474 o právu pobytu cizinců, na které se vztahují pravidla Evropské unie) ze dne 12. května 2011:

„Stanoví-li tak unijní právo, má rodinný příslušník dánského státního příslušníka právo pobytu v Dánsku po dobu delší než tři měsíce stanovenou v čl. 2 odst. 1 a 2 cizineckého zákona."

8 Přistěhovaleckým úřadem byl vydán EU-orientering nr. 1/14, Orientering til Statsforvaltningen om behandling af ansøgninger om familiesammenføring efter EU-retten, hvor referencen er dansk statsborger (pokyn č. 1/14 pro orgány státní správy týkající se zpracování žádostí o sloučení rodiny podle unijního práva v případech, kdy je referenční osobou dánský státní příslušník) ze dne 10. prosince 2014 (dále jen „pokyn č. 1/14“).

9 Tento pokyn v bodě 4.1.5, nadepsaném „Časová souvislost mezi návratem dánského příslušníka do Dánska a žádostí o sloučení rodiny podle unijního práva“, stanoví následující:

„Není nutné, aby rodinný příslušník, který je cizincem, vstoupil na území Dánska současně s dánským státním příslušníkem.

Požádá-li rodinný příslušník dánského státního příslušníka, který vykonal své právo volného pohybu v jiném státě Evropské unie, o sloučení rodiny podle pravidel Evropské unie po návratu dánského státního příslušníka do Dánska, je třeba provést konkrétní posouzení otázky, zda byla žádost rodinného příslušníka podána v přirozené návaznosti na návrat dánského státního příslušníka do Dánska.

V rámci tohoto posouzení je třeba zohlednit důvody prodlevy mezi návratem dánského státního příslušníka do Dánska a podáním žádosti, zejména otázky, zda rodinný příslušník odložil podání této žádosti z důvodů souvisejících s prací nebo vzděláváním, jakož i délku této prodlevy. Odklad podání žádosti tak může být odůvodněn nutností, aby žadatel dokončil vzdělávací cyklus, což lze doložit zejména předložením diplomů apod. Tento odklad může být rovněž odůvodněn zdravotními důvody, například vážnou nemocí žadatele nebo jeho rodinného příslušníka.

Na druhou stranu prodlevu v délce několika měsíců nelze *a priori* odůvodnit skutečným přáním pokračovat v zaměstnání či zachovat své rodinné vazby.

Naopak, odůvodňují-li zvláštní aspekty související se zaměstnáním, zejména plnění smluvních závazků, prodlevu v podání žádosti o několik měsíců, je nutné mít *a priori* za to, že žádost byla podána v přirozené návaznosti na návrat dánského státního příslušníka. To lze prokázat zejména předložením pracovní smlouvy, která například dokládá, že dotčená osoba je zapojena do konkrétního stavebního projektu.

[…]

Pokud rodinný příslušník vstoupil na území Dánska současně s návratem dánského státního příslušníka do Dánska nebo v přirozené návaznosti na tento návrat, avšak žádost o sloučení rodiny podle unijních pravidel podá až později, není nutné, aby tato žádost byla podána v přirozené návaznosti na návrat dánského státního příslušníka, pokud žadatel mimoto splňuje podmínky vyžadované pro vznik nároku na sloučení rodiny s dánským státním příslušníkem podle unijních pravidel.

Je třeba, aby rodinný příslušník vstoupil na území Dánska s cílem vést rodinný život s dánským státním příslušníkem a aby kromě toho mohl tomuto rodinnému příslušníkovi vzniknout nárok na sloučení rodiny s dánským státním příslušníkem podle unijních pravidel, kdyby byla tato žádost podána při vstupu [na území]. Rovněž je třeba, aby žadatel splňoval tyto podmínky po celou dobu až do podání žádosti.

Pro posouzení takových případů je tedy rozhodující, že rodinný příslušník splňoval podmínky pro vznik nároku na sloučení rodiny s dánským státním příslušníkem podle unijních pravidel Evropské unie po celou dobu, avšak pouze nepředložil předmětnou žádost. V takových případech má rodinný příslušník právo pobytu v Dánsku podle unijních pravidel bez ohledu na skutečnost, že žádost o povolení k pobytu byla podána později.

Pokud žádost není podána v rámci vstupu [na území], je věcí žadatele, aby prokázal, že ke vstupu došlo současně nebo v přirozené návaznosti na návrat dánského státního příslušníka do Dánska a že žadatel po celou dobu splňoval podmínky pro vznik nároku na sloučení rodiny s dánským státním příslušníkem podle unijních pravidel, zejména podmínku společného života s tímto státním příslušníkem v Dánsku. Důkaz lze podat například předložením cestovního dokladu, dokladu o změně zápisu v registru obyvatel, dokladu o úhradě nájemného apod.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

10 Erdem Deha Altiner se narodil dne 2. září 2004 v Turecku a je tureckým státním příslušníkem. Jeho otec, Metin Altiner [dále jen „M. Altiner“], jenž přicestoval do Dánska dne 17. července 2008, se s matkou E. D. Altinera rozvedl a dne 26. října 2010 se podruhé oženil s I. H. Ravn, jež je dánskou státní příslušnicí a která měla v dané době bydliště v Dánsku. Rozsudkem, kterým byli M. Altiner a matka E. D. Altinera rozvedeni, byl E. D. Altiner svěřen do péče své matky, turecké státní příslušnice, a žil u ní v Turecku.

11 V období od 1. prosince 2012 do 24. října 2014 měli I. H. Ravn a M. Altiner bydliště ve Švédsku. V období od 1. srpna 2013 do 9. září 2013, jakož i od 8. července 2014 do 2. září 2014 odcestoval E. D. Altiner s vízem platným v celém schengenském prostoru do Švédska a pobýval u I. H. Ravn a M. Altinera.

12 Dne 24. října 2014 se I. H. Ravn a M. Altiner vrátili do Dánska, kde od té doby bydlí. Dne 25. června 2015 vstoupil E. D. Altiner na území Dánska s vízem platným v schengenském prostoru do 30. září 2015.

13 Poté, co dne 15. července 2015 obdržel písemný souhlas své matky, podal E. D. Altiner o dva dny později u orgánu dánské státní správy žádost o povolení k pobytu v Unii jakožto rodinný příslušník manželky svého otce, I. H. Ravn.

14 Rozhodnutím ze dne 9. března 2016 oblastní orgán dánské státní správy tuto žádost zamítl z důvodu, že přirozeně nenavazuje na návrat I. H. Ravn do Dánska. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že uvedený orgán státní správy ve svém zamítavém rozhodnutí upřesnil, že nezaujímá stanovisko k otázce, zda pobyty E. D. Altinera ve Švédsku mu umožnily rozvinout a upevnit rodinný život v tomto členském státě s I. H. Ravn. Toto zamítnutí bylo předmětem stížnosti podané u přistěhovaleckého úřadu, kterou tento orgán zamítl rozhodnutím ze dne 3. června 2016.

15 Přistěhovalecký úřad v tomto rozhodnutí uvádí, že E. D. Altiner nevstoupil na dánské území současně s I. H. Ravn a jeho žádost o povolení k pobytu přirozeně nenavazuje na návrat I. H. Ravn do Dánska. Podle tohoto úřadu přitom odvozené právo pobytu v Dánsku státního příslušníka třetího státu, který je rodinným příslušníkem dánského občana, který se vrátil do Dánska po svém pobytu v jiném členském státě, zanikne, pokud tento rodinný příslušník nevstoupí na dánské území nebo nepodá žádost o povolení k pobytu v Dánsku v přirozené návaznosti na návrat dánského občana.

16 Dne 15. června 2016 podali E. D. Altiner a I. H. Ravn žalobu proti rozhodnutí ze dne 3. června 2016 u Københavns byret (městský soud v Kodani, Dánsko), který rozhodnutím ze dne 18. října 2016 postoupil věc předkládajícímu soudu.

17 Tento soud uvádí, že účastníci řízení se neshodují na tom, zda je podmínka stanovená dánskými právními předpisy, podle níž je právo pobytu státního příslušníka třetího státu, jenž je rodinným příslušníkem dánského občana, který se vrátil do Dánska poté, co vykonal své právo volného pohybu, vázáno na to, zda ke vstupu na dánské území tohoto rodinného příslušníka nebo podání žádosti

o povolení k pobytu tímto příslušníkem, dochází v „přirozené návaznosti“ na návrat dotyčného dánského občana, slučitelná s unijním právem. Žalobci v původním řízení mají za to, že taková podmínka je v rozporu s unijním právem, zejména s článkem 21 SFEU.

18 Za těchto okolností se Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast, Dánsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání článek 21 SFEU a obdobně směrnice 2004/38 […] členskému státu, aby odmítl přiznat odvozené právo pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž je státním příslušníkem tohoto členského státu a který se vrátil do tohoto členského státu poté, co vykonal své právo volného pohybu, pokud tento rodinný příslušník nevstoupí na jeho území nebo nepodá žádost o povolení k pobytu v přirozené návaznosti na návrat občana Unie?“

K předběžné otázce

K přípustnosti

19 Na úvod je třeba uvést, že belgická a norská vláda ve svých vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru vyjádřily s odkazem na relativní krátkou dobu trvání obou pobytů E. D. Altinera ve Švédsku pochybnosti ohledně otázky, zda lze mít za to, že jeho skutečný pobyt v tomto členském státě mu mohl umožnit rozvinout a upevnit rodinný život mezi ním a dotyčným občanem Unie, v projednávané věci I. H. Ravn, způsobem, který mu umožňuje nabýt odvozené právo pobytu v Dánsku, založené na unijním právu. Norská vláda má za to, že za těchto podmínek lze předběžnou otázku považovat za otázku hypotetické povahy.

20 Platí, že tím, co při návratu občana Unie do členského státu, jehož je státním příslušníkem, umožní státnímu příslušníkovi třetího státu, s nímž uvedený občan vedl rodinný život v hostitelském členském státě, získat na základě čl. 21 odst. 1 SFEU odvozené právo pobytu, je skutečný pobyt občana Unie a jeho rodinného příslušníka, jenž je státním příslušníkem třetího státu, v hostitelském členském státě.

21 V projednávané věci z údajů předkládajícího soudu, shrnutých v bodech 13 až 15 tohoto rozsudku, vyplývá, že žádost o povolení k pobytu podle unijního práva, podaná E. D. Altinerem, nebyla nakonec zamítnuta přistěhovaleckým úřadem z důvodu, že pobyty E. D. Altinera ve Švédsku neumožnily rozvinout a upevnit rodinný život mezi ním, M. Altinerem a I. H. Ravn, ale z důvodu, že k jeho vstupu na dánské území a podání jeho žádosti o povolení k pobytu nedošlo současně s návratem I. H. Ravn do Dánska nebo v přirozené návaznosti na její návrat, jak vyžaduje pokyn č. 1/14.

22 Podle ustálené judikatury se přitom na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je ze strany Soudního dvora možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, body 19 a 20).

23 Za těchto podmínek, aniž je dotčena možnost předkládajícího soudu provést popřípadě ověření podloženosti skutkového základu správního aktu, který byl u něj napaden, nelze mít za to, že předběžná otázka, která se v podstatě týká slučitelnosti takových vnitrostátní právních předpisů, jako je pokyn č. 1/14 s unijním právem, nesouvisí s předmětem sporu v původním řízení nebo že se týká hypotetického problému.

24 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je proto přípustná.

K věci samé

25 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda článek 21 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, které nestanoví přiznání odvozeného práva pobytu podle unijního práva státnímu příslušníkovi třetího státu, jenž je rodinným příslušníkem občana Unie, který má státní příslušnost tohoto členského státu a který se vrátil poté, co pobýval na základě a za dodržení unijního práva v jiném členském státě, pokud uvedený rodinný příslušník dotyčného občana Unie nevstoupil na jeho území nebo tam nepodal žádost o povolení k pobytu „v přirozené návaznosti“ na návrat dotyčného občana Unie do tohoto členského státu.

26 V této souvislosti je třeba bez dalšího připomenout, že Soudní dvůr již rozhodl, že pokud byl během skutečného pobytu občana Unie v jiném členském státě, než je členský stát, jehož je státním příslušníkem, na základě a za dodržení podmínek stanovených v čl. 7 odst. 1 a 2 směrnice 2004/38 rozvíjen nebo upevněn v tomto členském státě rodinný život, pak užitečný účinek práv, která pro dotyčného občana Unie vyplývají z čl. 21 odst. 1 SFEU, vyžaduje, aby rodinný život, který tento občan vedl v hostitelském členském státě, mohl po jeho návratu do členského státu, jehož je státním příslušníkem, pokračovat díky přiznání odvozeného práva pobytu dotyčnému rodinnému příslušníkovi, který je státním příslušníkem třetího státu. V případě neexistence takovéhoto odvozeného práva pobytu by totiž občan Unie byl odrazen od opuštění členského státu, jehož je státním příslušníkem, za účelem využití svého práva pobytu v jiném členském státě podle čl. 21 odst. 1 SFEU, z důvodu, že nemá jistotu, zda bude moci v členském státě původu pokračovat v rodinném životě se svými blízkými příbuznými, který byl takto rozvinut nebo upevněn v hostitelském členském státě (rozsudky ze dne 12. března 2014, O. a B., C-456/12, EU:C:2014:135, bod 54, jakož i ze dne 5. června 2018, Coman a další, C-673/16, EU:C:2018:385, bod 24).

27 Mimoto z judikatury Soudního dvora vyplývá, že podmínky přiznání odvozeného práva pobytu na základě čl. 21 odst. 1 SFEU při návratu občana Unie do členského státu, jehož je státním příslušníkem, státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem tohoto občana Unie, s nímž tento občan pobýval jen na základě postavení občana Unie v hostitelském členském státě, by v zásadě neměly být přísnější než podmínky stanovené směrnicí 2004/38 pro přiznání takovéhoto práva pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž využil svého práva volného pohybu a usadil se v jiném členském státě, než jehož je státním příslušníkem. I když se směrnice 2004/38 na takovýto případ návratu nevztahuje, musí se totiž obdobně použít na podmínky pobytu občana Unie v jiném členském státě, než jehož je státním příslušníkem, neboť v obou případech je to občan Unie, kdo představuje referenční osobu, v souvislosti s níž může být státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem tohoto občana Unie, přiznáno odvozené právo pobytu (rozsudek ze dne 12. března 2014, O. a B., C-456/12, EU:C:2014:135, bod 50).

28 Je třeba přitom připomenout, že odvozené právo pobytu přiznané na základě čl. 7 odst. 2 směrnice 2004/38 rodinným příslušníkům občana Unie, který se usadil na území jiného členského státu, než je stát, jehož je státním příslušníkem, nepodléhá podmínce, že tito rodinní příslušníci vstoupí na území tohoto členského státu v určité lhůtě po vstupu tohoto občana Unie.

29 Podle znění tohoto ustanovení je totiž v takové situaci odvozené právo pobytu přiznáno rodinným příslušníkům občana Unie nejen v případě, že tohoto občana „doprovázejí“ do jiného členského státu, než je stát, jehož je státním občanem, ale rovněž v případě, že jej do tohoto členského státu „následují“.

30 Je však třeba připomenout, že případné právo pobytu státního příslušníka třetího státu v členském státě Unie je odvozeno od výkonu práva volného pohybu občanem Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. března 2014, O. a B., C-456/12, EU:C:2014:135, bod 36 a citovaná judikatura).

31 Vzhledem k tomu, že přiznání odvozeného práva pobytu na základě čl. 21 odst. 1 SFEU má umožnit pokračovat v členském státě, jehož státním příslušníkem je dotyčný občan Unie, v rodinném životě s rodinným příslušníkem, jenž je státním příslušníkem třetího státu, který byl rozvinut nebo upevněn v hostitelském členském státě, jsou příslušné orgány členského státu, jehož státním příslušníkem je občan Unie, oprávněny před přiznáním takového práva pobytu ověřit, že takový rodinný život mezi občanem Unie a státním příslušníkem třetího státu, který je jeho rodinným příslušníkem, nebyl před vstupem státního příslušníka třetího státu do členského státu, jehož státním příslušníkem je dotyčný občan Unie, přerušen.

32 Pro účely takového ověření může dotyčný členský stát zohlednit, a to jako pouhou indicii, skutečnost, že státní příslušník třetího státu, který je rodinným příslušníkem jednoho z jeho vlastních státních příslušníků, vstoupil na jeho území po uplynutí značné doby po návratu tohoto vlastního státního příslušníka na toto území.

33 Nelze však vyloučit, že rodinný život rozvinutý nebo upevněný mezi občanem Unie a jeho rodinným příslušníkem, který je státním příslušníkem třetího státu, během jeho pobytu na základě a za dodržení unijního práva v hostitelském členském státě pokračuje navzdory skutečnosti, že se tento občan vrátil do členského státu, jehož je státním příslušníkem, aniž byl doprovázen dotyčným rodinným příslušníkem, který je nucen zejména z důvodů týkajících se jeho osobní situace, zaměstnání nebo vzdělávání odložit svůj příchod do členského státu původu dotyčného občana Unie.

34 Skutečnost, že žádost o povolení k pobytu nebyla podána „v přirozené návaznosti“ na návrat občana Unie představuje tedy relevantní skutečnost, která může v rámci celkového posouzení vést členský stát dotyčného občana Unie k závěru o neexistenci spojitosti mezi touto žádostí a předchozím výkonem práva volného pohybu uvedeným občanem, aniž má sama o sobě rozhodující povahu, a v důsledku toho k odmítnutí udělit takové povolení k pobytu.

35 S přihlédnutím ke všem výše uvedeným úvahám je třeba na položenou otázku odpovědět, že čl. 21 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání právním předpisům členského státu, které nestanoví přiznání odvozeného práva pobytu podle unijního práva státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž je státním příslušníkem tohoto členského státu a který se vrátil do tohoto členského státu poté, co pobýval na základě a za dodržení unijního práva v jiném členském státě, pokud uvedený rodinný příslušník dotyčného občana Unie nevstoupil na území členského státu původu tohoto občana Unie nebo tam nepodal žádost o povolení k pobytu „v přirozené návaznosti“ na návrat dotyčného občana Unie do tohoto členského státu, jestliže takové právní předpisy vyžadují, aby byly v rámci celkového posouzení zohledněny také jiné relevantní skutečnosti, zejména skutečnosti, které mohou prokázat, že navzdory prodlevě mezi návratem občana Unie do uvedeného členského státu a vstupem jeho rodinného příslušníka, který je státním příslušníkem třetího státu, do téhož členského státu, neskončil rodinný život rozvinutý a upevněný v hostitelském členském státě, a odůvodnit tak přiznání odvozeného práva pobytu dotyčnému rodinnému příslušníkovi, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K nákladům řízení

36 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 21 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání právním předpisům členského státu, které nestanoví přiznání odvozeného práva pobytu podle unijního práva státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž je státním příslušníkem tohoto členského státu a který se vrátil do tohoto členského státu poté, co pobýval na základě a za dodržení unijního práva v jiném členském státě, pokud uvedený rodinný příslušník dotyčného občana Unie nevstoupil na území členského státu původu tohoto občana Unie nebo tam nepodal žádost o povolení k pobytu „v přirozené návaznosti“ na návrat dotyčného občana Unie do tohoto členského státu, jestliže takové právní předpisy vyžadují, aby byly v rámci celkového posouzení zohledněny také jiné relevantní skutečnosti, zejména skutečnosti, které mohou prokázat, že navzdory prodlevě mezi návratem občana Unie do uvedeného členského státu a vstupem jeho rodinného příslušníka, který je státním příslušníkem třetího státu, do téhož členského státu, neskončil rodinný život rozvinutý a upevněný v hostitelském členském státě, a odůvodnit tak přiznání odvozeného práva pobytu dotyčnému rodinnému příslušníkovi, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Podpisy.